

Oponentský posudek na praktickou bakalářskou práci Karla Křenka - komplexní restaurování „Biblij České, Netolického bible tištěné v roce 1549 v Praze, zvané také Melantrichova“

Úkolem bakalářské práce bylo provedení komplexního restaurování bible z roku 1549, která má do značné míry mechanicky poškozenou knižní vazbu i knižní blok a nese výrazné stopy napadení hmyzem především usňového pokryvu a dřevěných desek.

Po dohodě se zadavatelem se student rozhodl přistoupit ke komplexnímu restaurování se záměrem navrátit základní funkce vazebnému systému a současně zachovat co největšího množství dochovaných (i nepůvodních) prvků.

Předkládaná bakalářská práce obsahuje všechny požadované náležitosti komplexní restaurátorské zprávy od popisu poškození, typologie knižní vazby, restaurátorského záměru až po popis restaurátorského postupu a seznam použitých chemikálií a materiálů. V textové příloze jsou uvedeny základní poznatky z přírodovědného průzkumu, tj. mikrobiologický průzkum, analýzy vlákninového složení papíru a textilu, analýza usně získané z pokryvu desek, tabulka naměřených hodnot pH a zkoušek rozpustnosti. Tyto informace pak byly využity při přípravě restaurátorského záměru.

Obrazová dokumentace obsahuje schéma původního šití, předsádek a spojení nekompletních složek a chybějící titulní list, který byl reprodukován z fondu v Moravském zemském archivu v Brně

Součástí zprávy je bohatá fotografická dokumentace zachycující fáze restaurování knižní vazby i knižního bloku a srovnání stavu před a po restaurování.

K vlastnímu restaurátorskému zásahu nemáme žádné zásadní připomínky. Práce je provedena čistě a s patřičným citem. Ošetření knižního bloku je adekvátní potřebám zjištěného stavu papíru i s ohledem na uchování a zabezpečení rozpustných typů záznamových prostředků. K navrácení nepůvodních vlepených fragmentů se záznamy nelze nic namítat. Opravy a dolité chybějící části papíru vytvářejí harmonický celek. Dle přiložené fotodokumentace je viditelné, že se studentovi podařily odstranit i stopy po nepříjemných zateklinách.

Při restaurování knižní vazby je třeba brát v úvahu nejen její funkci, ale také kulturně-historický a estetický význam. Při návrhu zásahu proto restaurátor obvykle spolupracuje se zadavatelem, případně i dalšími odborníky. V tomto případě bylo z hlediska vlastníka podstatné zachování dochovaného vzhledu knihy. Zásah se měl omezit na obnovení základní funkce a stabilizaci dochovaných prvků vazby. Tyto požadavky jsou samozřejmě do určité míry protichůdné a v detailech velmi záleží na citu restaurátora, jak se je pokusí smířit. Domníváme se, že zvolený kompromis dobře odpovídá typu knižní vazby a předpokládanému způsobu jejího využívání. Rezignací na doplnění částí usňového pokryvu nebo dotmelení některých částí dřevěných desek se sice poněkud vzdaluje „tradiční“ restaurátorské estetice, tento posun je však v souladu se současnými trendy.

Máme jen několik drobných připomínek k restaurátorské zprávě:

V přehledu použitých chemikálií a materiálů je uvedeno několik chybných údajů (chemický vzorec etanolu).

Lepidlo Akrylep 545, jak vyplývá ze samotného názvu, není polyvinylacetátové ale akrylátové disperzní lepidlo.

V doporučených podmínkách uložení je citována norma ČSN ISO 11799. Jsou v této normě skutečně doporučovány podmínky (teplota, vlhkost, světelné podmínky) uložení tak, jak je uvádíte ve své práci?

Za provedení bakalářské práce navrhuje známku **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 7.6.2010

Ing. Benjamin Bartl, Ing. Hana Paulusová
Národní archiv
oddělení péče o fyzický stav archiválií